

ביקורת בנושא גביית מזומנים ואופן החזקתם

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו
למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף
קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

3.....	פרק א- מבוא
3.....	מטרת הביקורת
3.....	היקף הביקורת
4.....	פרק ב- ממצאים
4.....	רקע
5.....	קבלת/אי קבלת תשלומים במזומן במועצה המקומית זכרון יעקב
6.....	ממצאי הביקורת
6.....	גביית מזומנים במחלקה לשירותים חברתיים
7.....	העדר תיעוד למזומנים שנגבו במחלקה לשירותים חברתיים
10.....	כספת המועצה
12.....	בדיקת תחולת הכספת
12.....	תת כספת המחלקה לשירותים חברתיים-
14.....	תת כספת חינוך-
16.....	תת כספת רכש-
17.....	תת כספת מחלקת גבייה
18.....	תת כספת מחלקת הנדסה
21.....	אופן אבטחת הכספת
25.....	נספח א- דוגמאות לצילומי מעטפות בהן נשמרו מזומנים בתת הכספת של מחלקת הרווחה
26.....	נספח ב- תגובת מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים
28.....	נספח ג- תגובת גזבר המועצה

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

פרק א- מבוא

במהלך החודשים אוקטובר- דצמבר 2021 ערך מבקר המועצה פגישות עם גורמי מפתח במועצה לצורך הכרות והבנת תהליכי העבודה .

במסגרת חלק מהפגישות זוהו מספר ליקויים בתהליכי עבודה הקשורים לקבלת כספים במזומן במחלקות השונות; אופן הרישום שלהם בספרי המועצה; וטיב השמירה עליהם.

לאור הליקויים שזוהו הוחלט לערוך ביקורת בנושא

מטרת הביקורת

בחינת מדיניות המועצה בנוגע לקבלת כספים במזומן, בחינת האופן בו נשמרים מזומנים ושווי- מזומן על ידי המועצה

היקף הביקורת

הביקורת נערכה בין החודשים ינואר- מרץ 2022

הביקורת כללה פגישות ושיחות עם הגורמים הבאים:

- מחלקת הגזברות- גזבר, סגן הגזבר ועובדים במחלקה
- המחלקה לשירותים חברתיים- מנהלת המחלקה ותחשיבנית עובדת מנהל וזכאות
- מחלקת החינוך- מנהלת המחלקה ועובדים במחלקה
- מחלקת הנדסה- מהנדס המועצה ועובדים במחלקה
- מנהלת מחלקת הגבייה
- מנהלת מחלקת הרכש

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.1(ו) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

פרק ב- ממצאים

רקע

השימוש הנרחב במזומנים כחלק מ- "הכלכלה השחורה" הביא לחקיקתם של חוקים, במדינות שונות, המגבילים את השימוש במזומנים.

כצעד לצמצום ההון השחור ממשלת ישראל מינתה בשנת 2014 ועדה "לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי".

בעקבות הדוח הסופי של הוועדה, שאומץ על ידי הממשלה, הוגשה לכנסת ביולי 2015 הצעת חוק לצמצום השימוש במזומן.

בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר:

" השימוש במזומן הוכר בארץ ובעולם כגורם המהווה את "הדלק" המניע את הכלכלה השחורה. "כלכלה שחורה" או "כלכלת צל" (shadow economy) מוגדרת כנתח מהפעילות הכלכלית שאינו מופיע בנתוני התוצר המקומי הגולמי. היא כוללת פעילויות והכנסות אשר מתבצעות מחוץ למסגרת החוקית של המדינה, מרביתן אינן מדווחות לרשויות במטרה להימנע מקיום החובות המוטלות על כלל האזרחים. הפעילות הבלתי חוקית המשווית לכלכלה השחורה מגוונת וכוללת העלמות מס, פעילות פלילית, הלבנת הון, מימון טרור וכיוצא באלה.

הכלכלה השחורה בישראל מביאה לאבדן הכנסות ממסים המוערך בהיקף של מיליארדי שקלים חדשים מדי שנה. יצוין כי הנזק למשק ולחברה בישראל מקיומה של כלכלה שחורה אינו מסתכם בהפסד הכלכלי בלבד. כלכלה שחורה פוגעת בלכידות החברתית ובחוסן הלאומי ומערערת את לגיטימיות שלטון החוק וסדרי הממשל. תופעת הכלכלה השחורה מהווה חסם לתחרות חופשית ולצמיחה כלכלית, וגורמת להיעדר שוויון בנטל תשלום המיסים, אשר מעבר לאי-הצדק הטמון בו, מטיל עול כבד יותר על אזרחים שומרי חוק. כאמור, קיים קשר הדוק בין תופעת הכלכלה השחורה והלבנת ההון, לבין השימוש במזומן. קשר זה נובע מהיותו של המזומן אנונימי ומהקלות הרבה שבשימוש באמצעי תשלום זה, כך שמי שמעוניין יכול באמצעות השימוש דווקא במזומן, לפעול הרחק מעיניהן של רשויות המס ואכיפת החוק, והרחק מעיני המערכת הפיננסית המהווה שומר סף בכל הנוגע למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור."

בחודש מרץ 2018 אושר בכנסת החוק לצמצום השימוש במזומן, תשע"ח-2018.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הוועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

קבלת/אי קבלת תשלומים במזומן במועצה המקומית זכרון יעקב

אי קבלת תשלומים במזומן במחלקת הגבייה במועצה – משיחות שקיימה הביקורת עם מנהלת מחלקת הגבייה וכן עם גזבר המועצה עולה כי מזה מספר שנים, בכל הנוגע לגביית ארנונה (וכן כל חיוב אחר הנגזר מנכסים) וכן כל תשלום אחר שמתקבל מהמחלקות במחלקת הגבייה של המועצה (כגון: רישוי עסקים, רכישת חוברת מכרז, אגרות חופש מידע, וכיו"ב) אין קבלת תשלומים במזומן.

לאור האמור לעיל, תושב המבקש לשלם תשלום כלשהו במחלקת הגבייה במזומן נדרש לבצע זאת בבנק הדואר באמצעות שובר לתשלום לפקודת המועצה.

קבלת תשלומים במזומן במחלקות המועצה – ישנן מספר מחלקות במועצה אשר מספקות שירותים לתושבים אשר נגבה בגינם תשלום והתמורה לשירותים יכולה להיות משולמת, בין היתר, במזומן.

המחלקה המרכזית בה מבוצעת גבייה במזומן הינה המחלקה לשירותים חברתיים, אשר חלק משירותי המחלקה ניתנים באמצעות "שלוחות" בהן ניתן השירות:

- מועדון ניצולי שואה בבית תישבי- גביה על ידי רכזת המועדון.
- מועדוני גמלאים במרכז נוער וקהילה- גביה על ידי רכזת המועדון.
- תחנה לטיפול משפחתי במרכז למשפחה- גביה ישירה על ידי המטפלים בתחנה.

על מנת לתת מענה לצורך זה, עד סוף חודש פברואר 2021 הועסקה במועצה קופאית אשר תפקידה היה, בין היתר, לגבות כספים במזומן מתושבים, בגין שירותים שונים אשר ניתנים להם ממחלקות המועצה.

החל מתאריך 28/02/2021 קופאית המועצה יצאה לגמלאות והחל מאותו מועד אין במועצה קופאית אשר ביכולתה לקבל תשלומים במזומן.

יודגש כי לא מדובר בתפקיד שאינו מאויש, אלא בתפקיד שבוטל ואין כוונה לאיישו בעתיד.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

ממצאי הביקורת

גביית מזומנים במחלקה לשירותים חברתיים

במסגרת פגישות שקיים מבקר המועצה עם מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים ותחשיבנית המחלקה במהלך החודשים נובמבר 2021- ינואר 2022 הובא לידיעתו כי המחלקה המשיכה לגבות כספים במזומן גם לאחר סיום עבודתה של הקופאית (כלומר, לאחר תאריך 01/3/2021).

הוסבר לביקורת כי הצורך בגביית כספים במזומן במחלקה לשירותים חברתיים נובע מכך שבין הפונים לקבלת שירותים מהמחלקה יש מי שיכולים לשלם רק במזומן בשל סיבות שונות כמו חשבונות מוגבלים או מעוכלים, היעדר המחאות או כרטיסי אשראי.

יחד עם זאת, לאור סיום עבודתה של הקופאית בפברואר 2021 ונוכח העובדה כי לא היה במועצה גורם שיקבל את הכספים וידאג להפקדתם, החל תהליך חדש ולא מוסדר אשר במסגרתו כספים במזומן המגיעים אל תחשיבנית המחלקה מופקדים למשמורת בכספת אשר נמצאת בגזברות המועצה.

מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים מסרה לביקורת כי

"עם יציאתה לגמלאות של הקופאית, לא ניתנו הנחיות חדשות, בנוסף נערכו מספר מפגשים על מנת להציף את הפער שנוצר בהיעדרה, ולא התקבלה החלטה בדון. במקביל ליציאתה נערך מכרז למחלקת גביה, וההנחה הייתה כי לאחר קבלת תוצאות המכרז, מחלקת הגביה תמשיך לתת מענה לגביה מלקוחות המחלקה לשירותים חברתיים כפי שהיה נהוג עד תחילת מרץ 2021.

יש לציין כי טרם יציאתה לגמלאות של הקופאית, המחלקה התריעה כי יש להיערך למענה חלופי, (רצ"ב מייל מ 11 בינואר 2021), בפועל התכנסו לדיון בחלופה מסודרת רק אחרי הערת מבקר המועצה, ובישיבה שכונסה ב 3 במרץ 2022, לא התקבלו החלטות. יצוין כי עם יציאתה של הקופאית לגמלאות, הנושא הוצף בפני הגזברות והגביה. נערכו מספר פגישות בהם התרענו כי חסר מענה מיידי להמשך הגביה. נוצר וואקום ללא הנחיות מסודרות לגבי החלופה המתבקשת. נתבקשנו להתמקד בגבייה בכרטיסי אשראי ובצקים. כאמור לקוחות המחלקה לרוב מצליחים להעביר השתתפותם במזומנים בלבד."

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות: "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

הביקורת בחנה ומצאה כי מספר חודשים טרם יציאתה לגמלאות של הקופאית, התריעה מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים על הפער שיווצר עקב סיום עבודתה. הביקורת מצאה כי לאורך שנת 2021 נשלחו מספר מיילים בין הגורמים הרלוונטיים במועצה, אך נושא גביית המזומנים במחלקה לשירותים חברתיים לא הוסדר, כאשר במקביל המשיך להתקיים נוהל בלתי רשמי אשר טומן בחובו ליקויים רבים.

נמסר לביקורת כי התקיימו מספר פגישות בין כלל הגורמים הרלוונטיים במועצה, על מנת למצוא פתרון.

הביקורת מצאה כי לא קיימים סיכומי פגישה/ פרוטוקולים לאותן הפגישות.

הביקורת מציינת כי מטרת סיכום פגישה/ פרוטוקולים הינה כפולה- (1) שיקוף ותיעוד הדברים שנאמרו וסוכמו בפגישה וכן (2) רישום ההחלטות שהתקבלו לצורך הנעה לביצוע פעולות עתידיות.

הביקורת מעירה כי העדר קיום סיכומי פגישות/פרוטוקולים לפגישות עבודה עלול להביא למצב בו כל צד לפגישה מבין את הדברים אחרת משום שאין מסמך אחד עליו יש הסכמה, עלול לפגוע בפעולות העתידיות שאמורות להתבצע בשל העדר החלטות מחייבות, ופוגם ביכולת לבקר את ההחלטות שהתקבלו, בשל העדר תיעוד.

הביקורת ממליצה כי לכל פגישת עבודה שמתקיימת ייצא סיכום כתוב המשקף את הנאמר בפגישה, ההחלטות שהתקבלו ואת המשימות להמשך, ככל שישנן.

העדר תיעוד למזומנים שנגבו במחלקה לשירותים חברתיים

בנוסף לאמור לעיל, בדיקת הביקורת העלתה כי במחלקה לשירותים חברתיים לא היה קיים תיעוד מפורט של הסכומים שהתקבלו במזומן החל מתאריך 01/03/2021 ועד לתום שנת 2021. לבקשת הביקורת, תחשיבנית המחלקה לשירותים חברתיים **העריכה** כי נכון לאותה נקודת זמן (דצמבר 2021) נמצאים בכספת המועצה כ- 40,000 ₪ במזומן.

נמסר לביקורת כי הסכום הנ"ל מוחזק במעטפות בכספת המועצה (מצורפות תמונות להמחשה בנספח א) ובכל פעם שמתקבל סכום נוסף במזומן מבוצעת אחת משתי פעולות:

א. ככל ומדובר במשלם "חדש", הכסף יוכנס למעטפה חדשה, על גבי המעטפה ירשם שמו של המשלם וכן הסכום ששולם.

ב. ככל ומדובר באדם שכבר קיימת בגינו מעטפה בכספת (משום ששילם בעבר), מסמנים על גב המעטפה הקיימת את הסכום הנוסף שהתווסף.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.1(ו) לצו המועצות המקומיות: **"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".**

הביקורת מעירה כי התיעוד היחיד לכספים במזומן המצויים בכספת (אשר הגיעו ממחלקת הרווחה) הינו הסכומים הרשומים על גבי המעטפות ואין כל תיעוד לגבי המועדים בהם התקבל כל תשלום.

מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים מסרה לביקורת כי:

"בפועל הגביה עבור השתתפות בפעילות המחלקה וקבלת שירותים נוספים התבצעה

בכמה מוקדים, כאשר כל רכזת או מטפל ניהלו רישומים מסודרים:

1. תחנה לטיפול משפחתי - המטפלים אספו מהמטופלים את הכספים, לא נתנו להם

קבלה או חשבונית, אבל ערכו רישום מסודר, ואת הכספים אחת לחודש העבירו

לתחשיבנית המחלקה.

2. שלושה מועדונים לאזרחים וותיקים – כל רכזת מועדון ערכה רישום לגבי דמי

מנוי חודשיים להשתתפות במועדון, ואת הכספים העבירה במרכז לתחשיבנית

המחלקה.

יש לציין כי לכל רכזת מועדון או מטפל יש בנפרד גם רישום לגבי הגביה שנערכה.

הביקורת מציינת כי עד לתאריך 28/02/2021, כל עוד עבדה במועצה קופאית אשר קיבלה תשלומים במזומן, תושב אשר היה משלם במזומן היה מקבל ממנה אישור תשלום המהווה אסמכתא על ביצוע התשלום.

הביקורת מעירה כי החל מתאריך 01/3/2021, עת סיימה הקופאית את עבודתה

במועצה, לא היה מופק כל אישור לתושבים אשר היו משלמים במזומן עבור שירותים

הניתנים להם מטעם המחלקה לשירותים חברתיים.

משמעות ממצא זה הינה כי תושב אשר היה משלם במזומן עבור שירות שניתן לו לא

החזיק בידו כל הוכחה על ביצוע התשלום וכי גם המועצה לא החזיקה כל תיעוד אודות

התשלום שבוצע.

כמו כן, משמעות הדבר היא כי הסכומים שהתקבלו במזומן והופקדו בכספת שבגזברות

במקום בבנק, לא קיבלו ביטוי נאות בספרי החשבונות של המועצה.

הביקורת מעירה כי בהעדר תיעוד מסודר ולאור העובדה כי החל מתאריך 01/03/2022

לא ניתנו למשלמים חשבוניות/ קבלות/ אישור אחר, אין כל דרך מעשית לבחון האם כל

התשלומים אשר שולמו על ידי תושבים במזומן אכן הופקדו בכספת המועצה.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.1(ו) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו
 למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף
קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת."

הביקורת ממליצה כי מחלקת הגזברות, מחלקת הגבייה והמחלקה לשירותים חברתיים יפעלו במשותף על מנת שיעוגן נוהל עבודה סדור בכל הנוגע לקבלת כספים במזומן במחלקה לשירותים חברתיים, אשר יכלול, בין היתר, התייחסות לסוגיות הבאות:

1. הגורמים המקבלים את התשלום מהתושב ואופן הבקרה עליהם;
 2. האסמכתא המופקת לתושב;
 3. תיעוד הכספים המתקבלים במרכז במחלקת הרווחה;
 4. מועד הפקדת הכספים בבנק ואופן רישום ההכנסות בספרי המועצה.
- הביקורת ממליצה כי בסיום התהליך יוצג הנוהל הכתוב להנהלת המועצה ויקבל את אישורה.

הביקורת מדגישה כי חלק מ"לקוחות" המחלקה לשירותים הינם לקוחות מוגבלים אשר בשל מצבם אין באפשרותם לשלם באמצעות חשבון בנק/כרטיס אשראי/ צ'קים ולכן יש למצוא פתרון אשר יאפשר להם להמשיך ולשלם במזומן, אל אף הקשיים הרבים והסיכונים הרבים הגלומים בגבייה במזומן.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

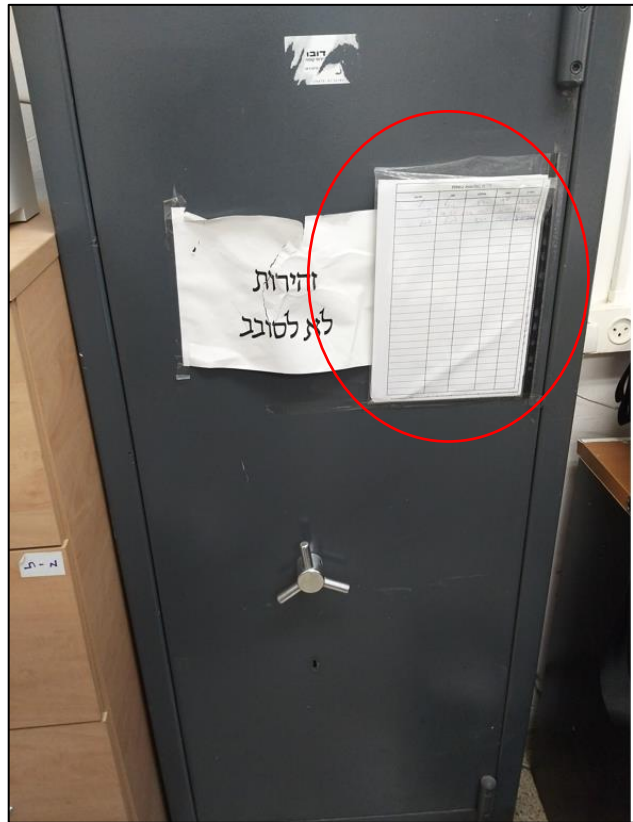
כספת המועצה

במבנה המועצה, במחלקת הגזברות, בקומה הראשונה נמצאת כספת. בתאריך 30/12/2021 נערכה על ידי מבקר המועצה בדיקה ראשונית של תכולת הכספת, ונמצא כי נשמרים בתוכה, בין היתר, קלסרים עם מסמכים וכן 5 קופסאות מתכת נעולות (להלן: "תת כספת") אשר שייכות למחלקות: חינוך, רווחה, גבייה, הנדסה, רכש. ראה תמונה מצורפת:

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות: "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

על חלקה החיצוני של הכספת תלוי דף שבו נדרשים הגורמים אשר פותחים את הכספת, לרשום את פרטיהם ואת המועד בו פתחו את הכספת. ראה תמונה מצורפת:

הביקורת מעירה כי מילוי דף זה הינו וולנטרי על ידי הממלא ואין כל מנגנון בקרה אשר נועד לוודא כי ישנו תיעוד לכל גורם אשר פתח את הכספת. כלומר, גורם אשר ירצה לפתוח את הכספת ללא תיעוד, יכול לבצע זאת ללא כל בעיה.

בנוסף, הביקורת מעירה כי אין הגדרה של הגורמים להם יש הרשאה לפתוח את הכספת (רשימת מורשי גישה) ואין הגדרה של מי נדרש להיות נוכח בעת פתיחת הכספת.

הביקורת מעירה כי מצב בו אין הגדרה של מי הם הגורמים אשר יש להם הרשאה לפתוח את הכספת אינו תקין.

הביקורת ממליצה כי מחלקת הגזברות תגדיר נוהל עבודה ברור בכל הנוגע לניהול הכספת. במסגרת כך יש להגדיר, בין היתר, מה נדרש להחזיק בכספת, מי הגורם המוסמך לקבוע האם דברים מסוימים יוחזקו בכספת, כיצד יש לבצע תהליך פתיחת הכספת, הגדרת מורשי פתיחה של הכספת, אופן תיעוד פתיחה וסגירה של הכספת וכיו"ב.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

בדיקת תחולת הכספת

בתוך הכספת מוחזקות, בין היתר, חמש "תת כספות" עבור המחלקות השונות, כמפורט לעיל. במסגרת הבדיקה הראשונית שבוצעה בתאריך 30/12/2021 נמצא כי בתת הכספות של מחלקת רווחה ושל מחלקת חינוך **נמצאו מעטפות ובהן כספים במזומן.**

לאור הממצאים הנ"ל ובשל אופן אבטחת הכספת, כפי שיפורט בהמשך, הוחלט על ביצוע ביקורת מיידית.

בתאריך 04/01/2022 עודכן ראש המועצה על כוונת מבקר המועצה לערוך ביקורת פתע של הכספת למחרת.

בתאריך 05/01/2022 נערכה ביקורת פתע של כספת המועצה. הביקורת כללה, בין היתר ספירת מזומנים הנמצאים בכספת.

במסגרת הביקורת נמצאו הממצאים הבאים:

תת כספת המחלקה לשירותים חברתיים-

- a. הכספת נפתחה בנוכחות תחשיבנית המחלקה לשירותים חברתיים, האחראית על הפקדת הכספים בכספת. יש לציין כי טרם הפתיחה נשאלה העובדת איזה סכום אמור להיות בכספת. **העובדת השיבה כי היא אינה יודעת את הסכום המדויק משום שהיא מעולם לא ערכה ספירה שלו, אך היא העריכה כי מדובר ב- 40,000 ₪**
 - b. הוצאו מתת הכספת 39 מעטפות אשר בכולן היו מזומנים. (מצורפות תמונות עם מספר דוגמאות בנספח א', נמחקו פרטים מזהים)
 - c. ב- 37 מעטפות הסכום שהיה רשום על המעטפה תאם את תכולתה.
 - d. **ב-2 מקרים היה פער חיובי- הסכום בתוך המעטפה היה גדול יותר** (פעם אחת 100 ש"ח יותר, פעם אחרת 50 ש"ח יותר) ← בוצע תיקון רישום על גבי 2 המעטפות הנ"ל.
 - דוגמאות לצילומי מעטפות מהן נמחקו פרטים מזהים- מצורפים כנספח א'
 - e. לא היו מקרים בהם היה פער שלילי בין הרישום לבין התכולה
 - f. **הסכום הכולל אשר נמצא בכספת הינו 42,140 ₪**
 - g. מבדיקה אל מול מחלקת הגזברות נמסר לביקורת כי הסכום הנ"ל איננו מקבל ביטוי בספרי הנה"ח של המועצה.
- הביקורת מעירה כי מצב בו במשך מספר חודשים מצטברים בכספת כספים במזומן, בהיקף כספי של כ- 42,000 ₪ כאשר סכום זה אינו מקבל ביטוי בספרי החשבונות של המועצה, ואין כל תיעוד לסכום זה ואין כל מנגנון המבטיח את נאותות סכום זה, אינו תקין. העובדה כי נמצאו פערים באופן הרישום ע"ג 2 מעטפות, מעידה כאלף עדים על חולשת הבקרה ועל הסיכונים הגלומים בתהליך זה.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

הביקורת מציינת כי כבר במהלך ביצוע הביקורת, במהלך חודש מרץ 2022, הופקד בבנק סכום של 55,890 ₪ (סכום זה הינו גדול מהסכום שנספר בביקורת בשל כספים נוספים שהתווספו לכספת במהלך החודשים ינואר- מרץ 2022).

כמו כן, בעקבות הביקורת החל מחודש מרץ 2022 המחלקה לשירותים חברתיים אינה עושה עוד שימוש בכספת לצורך הפקדת מזומנים וכספים המגיעים אל המחלקה במרכז אחת לחודש מהתחנות השונות בהן מבוצעים תשלומים במזומן, מופקדים בבנק באותו היום.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

תת כספת חינוך-

- a. טרם פתיחת הכספת נמסר לביקורת על ידי תקציבאית מחלקת החינוך כי תת הכספת של מחלקת החינוך אמורה להיות ריקה.
- b. מבקר המועצה ציין בפני תקציבאית המועצה כי מספר ימים קודם לכן, בתאריך 30/12/2021 במסגרת בדיקה ראשונית שנערכה על ידו נמצאה מעטפה ובה כספים במזומן בתת הכספת של מחלקת החינוך. תקציבאית המחלקה לא הכירה זאת וציינה כי למיטב ידיעתה תת הכספת אמורה להיות ריקה.
- c. בתאריך 05/01/2022 בוצעה פתיחה של תת הכספת בנוכחות עובדת מחלקת החינוך (עוזרת תקציבאית)- **הכספת היתה ריקה**.
- d. יש לציין כי מבדיקה קודמת שנערכה על ידי מבקר המועצה בתאריך 30/12/2021 בתת הכספת של מחלקת חינוך היתה מעטפה אחת אשר נרשם על גביה המספר 501 נ"ש (בעת הבדיקה הראשונית לא בוצעה פתיחת של המעטפה ולא נספרו הכספים)
- e. הביקורת ביקשה לדעת מה עלה בגורלה של אותה מעטפה אשר היתה בכספת מספר ימים קודם לכן ולאור העובדה כי תקציבאית המחלקה ועוזרתה לא הכירו זאת הן ביקשו לברר את הנקודה.
- f. כעבור שעה קלה ניגשו אל המבקר עוזרת התקציבאית ועובדת מחלקה נוספת. עובדת המחלקה הנוספת החזיקה בידיה את המעטפה החסרה והסבירה לביקורת כי הוציאה אותה באותו הבוקר מהכספת, לצורך הפקדת הכספים.
- g. הביקורת תשאלה את עובדת מחלקת החינוך אודות נסיבות הוצאה המעטפה. מתשובותיה עולה כי היא ניגשה לכספת באותו הבוקר לבדה (עובדת מחלקת הגזברות לא היתה באותו הזמן בחדר, אך החדר היה פתוח) ופתחה את הכספת הראשית והוציאה ממנה את תת הכספת של מחלקת החינוך.
- h. לשאלת הביקורת אודות העדר התייעוד לפעולתה זו על גבי דף הרישום שמונח על גבי הכספת, העובדת ציינה כי שכחה לרשום על גבי הדף הנמצא על קיר הכספת את העובדה שהיא פתחה את הכספת באותו היום ולכן לא היה תיעוד לפעולתה.

הביקורת מעירה כי הגם שמדובר בסכום זניח וכי מהתרשמות הביקורת עולה כי מדובר בפעולה בתום לב של עובדת מחלקת החינוך, העובדה כי נמצאים בכספת כספים במזומן אשר תקציבאית מחלקת החינוך אינה מודעת לקיומם, יחד עם העובדה כי ישנה גישה לכספת לעובדת מחלקת החינוך לה לא אמורה להיות גישה לכספת ובשילוב העובדה כי לא היה קיים כל תיעוד לפעולותיה של עובדת מחלקת החינוך, מעידה על החולשות הרבות בתהליך.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

תקציבאית מחלקת החינוך מסרה לביקורת כי:

"שימוש בשירותי הכספת ע"י מח' החינוך נעשה במקרים חריגים ובודדים בהם אין אפשרות לרשום ולהפקיד את הכספים המתקבלים במחלקה במועד קבלתם.

במקרה המדובר עובדת מח' החינוך קיבלה תשלום במזומן.

בזמן זה לא היה בנמצא הן במח' החינוך והן במח' הגבייה מי שינפיק בעבורה שובר להפקדת המזומן בבנק הדואר.

על סמך הנחייה שקיבלה בעבר במקרה דומה ועל מנת שלא "להסתובב עם הכסף" הניחה אותו בכספת.

העובדת לא דיווחה על הכנסת הכסף לכספת לתקציבאיות מתוך מחשבה שזו הטרדה (סיימו את יום עבודתן) ובידיעה שבאחריותה המשך הטיפול: להוציא מהכספת, לבקש להנפיק שובר ולהפקיד בבנק.

העובדת מציינת שבפעם הקודמת שהניחה כסף בכספת צוין בפניה שלא נדרש לבקש אישור לפתיחת הכספת.

המפתח נמצא במגירה והיא רשאית לבוא ולקחת את השייך לה מהכספת. אך חשוב שתקפיד לתעד ולדווח על פתיחת הכספת באמצעות מילוי הטופס הנמצא על קיר הכספת.

במקרה המדובר העובדת בתום לב שכחה למלא את הטופס ולתעד שפתחה את הכספת.

אנו רואים חשיבות גדולה בקביעת נוהל תהליך פתיחת הכספת ומציינים שיש לאפשר גישה להפקדת כספים בכספת לעובדי מחלקת החינוך ולא רק לתקציבאיות המחלקה על מנת לתת מענה למקרים כנ"ל."

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

תת כספת רכש-

a. טרם פתיחת הכספת נמסר לביקורת על ידי מנהלת המחלקה כי הם אינם מחזיקים מזומנים בכספת, אלא רק ניירת.

b. בוצעה פתיחה של תת הכספת בנוכחות מנהלת מחלקת רכש.

c. לא נמצאו מזומנים בתת הכספת, אלא רק ניירת.

הביקורת ממליצה למחלקת הגזברות לבחון האם הכספת היא המקום הנכון להחזקת ניירת של מחלקת הרכש.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

תת כספת מחלקת גבייה

- a. טרם פתיחת הכספת נמסר לביקורת על ידי מנהלת המחלקה כי הם אינם מחזיקים מזומנים בכספת.
- b. בוצעה פתיחה של תת הכספת בנוכחות מנהלת מחלקת הגביה.
- c. תת הכספת היתה ריקה.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

תת כספת מחלקת הנדסה

- a. טרם פתיחת הכספת נמסר לביקורת על ידי עובדת מחלקת הנדסה האחראית על תת הכספת כי הם אינם מחזיקים כספים במזומן בתת הכספת.
- b. עובדת המחלקה מסרה כי בתת הכספת מוחזקים שיקים אשר ניתנו למחלקת הנדסה כשיק בטחון בגין פעולות כאלו ואחרות הקשורות למחלקת הנדסה.
- c. לשאלת הביקורת, נמסר כי לא קיים תיעוד של השיקים המצויים בתת הכספת וכי ישנם שם "פריטים היסטוריים" שנשמרים על אף שאינם רלוונטיים יותר.
- d. הכספת נפתחה בתאריך 05/01/2022. בעת פתיחת הכספת נמצאו מספר גדול מאוד של מעטפות ובהן שיקים.
- e. לא נמצאו בתת הכספת כספים במזומן.
- f. לאור הכמות הגדולה של השיקים שנמצאו בתת הכספת יחד עם העובדה כי לא היה קיים במחלקת הנדסה תיעוד ו/או מיפוי של תכולת תת הכספת, הנחה מבקר המועצה כי יש לערוך מיפוי ראשוני של כל השיקים המצויים בתת הכספת.
- g. בתאריך 10/1/2022 הועבר ממחלקת הנדסה למבקר המועצה קובץ אקסל הכולל פירוט אודות כל השיקים אשר נמצאו בתת הכספת. הביקורת מבקשת לציין לטובה את הטיפול המהיר על ידי מחלקת הנדסה.
- h. מעיון בקובץ האקסל עולה כי בתת הכספת נמצאו 51 שיקים אשר סכומם המצטבר הינו 5,789,199 ₪.
- i. לאור העובדה כי מדובר בסכום משמעותי הביקורת ערכה ניתוח של נתוני השיקים על מנת להפיק מהם את המשמעויות הבאות:

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

a. על גבי 22 מתוך 51 השיקים צוין תאריך. **בכל המקרים מדובר היה**

בשיקים שאינם בתוקף עוד (השיק "הצעיר ביותר" היה מתאריך

16/7/2019) כך שהסיכון הגלום מהם הינו זניח.

סכומם הכולל של 22 השיקים הנ"ל (שאינם בתוקף) הסתכם ל-

2,091,785 ₪

b. על גבי 29 השיקים הנותרים לא צוין תאריך (שיק עם מועד פרעון

"פתוח") **ומדובר היה בשיקים סחירים.**

סכומם הכולל של 29 השיקים הנ"ל הסתכם ל- 3,697,414 ₪

יש לציין כי 4 שיקים מתוך ה- 29 הינם בסכומים משמעותיים מאוד

(2,000,000 ₪, 432,414 ₪, 400,000 ₪, 400,000 ₪) – סך

הכל 3,232,414 ₪

שאר 25 השיקים הנותרים הינם בסכומים קטנים יחסית ובמצטבר

מדובר על 465,000 ₪

c. הביקורת ביקשה לבחון את אותם 29 שיקים בהם התאריך היה

"פתוח" על מנת לאתר שיקים בהם יש סיכון מוגבר כתוצאה מכך

שלא הוגבל סכומם ("שיק פתוח") ו/או לא נכתב עליהם "למוטב

בלבד".

i. נמצא מקרה אחד של שיק שגם לא נרשם על גביו תאריך

פרעון וגם **הסכום לא הוגבל** (שיק פתוח לפרעון מיידי). יש

לציין כי השיק נכתב לפקודת המועצה המקומית וצוין עליו כי

הוא "למוטב בלבד"

יש לציין כי בעקבות עבודת טיוב שבוצעה במחלקת

הנדסה בעקבות הביקורת נמצא כי הסיבה בגינה ניתן

שיק זה לבטחון הסתיימה ולאור זאת שיק זה נגרס ואינו

רלוונטי עוד.

ii. נמצאו 3 מקרים של שיקים בהם לא נרשם תאריך פרעון וגם

לא צוין עליהם כי הם "למוטב בלבד". סכומם המצטבר של

שיקים אלו הינו 185,000 ₪

יש לציין כי בעקבות עבודת טיוב שבוצעה במחלקת

הנדסה בעקבות הביקורת נמצא כי העבודות בגינן ניתנו

שיקים אלו לבטחון הסתיימו ולאור זאת שלושת השיקים

הנ"ל נגרסו ואינם רלוונטיים עוד.

iii. לגבי שאר 25 השיקים- בכולם נכתב סכום וכולם צוין כי הם

"למוטב בלבד". נמסר לביקורת כי מחלקת הנדסה מבצעת

בדיקה של כל אחד מהם על מנת לבחון האם הם עוד

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:

"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו

למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף

קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

רלוונטיים. שיקים שיימצאו כלא רלוונטיים יגרסו/ יוחזרו לגורם הרלוונטי.

j. משיחות שקיימה הביקורת עם מהנדס המועצה וכן עם העובדת שאחראית על הכספת עולה כי בשנתיים האחרונות כמעט ולא מתקבלים שיקים מתושבים וגם במעט המקרים בהם כן מתקבלים, מדובר בסכומים זניחים של אלפי ₪ בודדים. השיקים אשר היו בכספת הינם שיקים היסטוריים ובעקבות הביקורת מבוצע תהליך טיוב שלהם על מנת לבחון רלוונטיות. עוד נמסר לביקורת כי המגמה כיום היא לא לקבל שיקים לבטחון.

k. גזבר המועצה מסר לביקורת כי "נושא הצ'קים לביטחון שנמצאים בכספת ההנדסה אינו נמצא בליבת הביקורת אולם כמובן שיש לטפל בו – מחלקות הגזברות וההנדסה יוציאו נוהל משותף לטיפול בנושא זה."

לאור הדברים הנ"ל, הביקורת סבורה כי אין מקום להמלצות בנוגע לסוגיה זו.

הביקורת מבקשת לציין לחיוב את הטיפול המהיר של מחלקת ההנדסה בנוגע לתכולת תת הכספת של המחלקה.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

אופן אבטחת הכספת

1. הכספת נמצאת בקומה שניה בבנין המועצה, בחדר בו יושבות 2 עובדות ממחלקת הגזברות. דלת החדר הינה דלת עץ רגילה (לא פלדלת), אין אזעקה בחדר, אין סורגים על החלון בחדר והחדר אינו מצולם.

2. לכספת ישנם 2 מנגוני אבטחה:

a. **מנגנון קוד** – מדובר על מנגנון נעילה נפוץ בכספות, אשר כולל חוגה אשר מצריכה קוד. הביקורת מצאה כי **מנגנון זה נוטרל ואינו פועל מזה זמן רב**. על גבי המנגנון הונח דף ועליו נרשם "זהירות לא לסובב" (ראו תמונה מצורפת) יש להדגיש כי לא מדובר בתקלה במנגנון, אלא **בנטרול מודע של מנגנון האבטחה המרכזי של הכספת** בשל שיקולי "אי-נוחות" בהפעלתו.

מבדיקה חוזרת שנערכה כחודשיים אחרי הביקורת, נמצא כי עדיין לא נעשה שימוש במנגון הקוד שהינו מנגנון האבטחה המרכזי של הכספת

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות: **"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת"**.

הביקורת מעירה כי נטרולו של מנגנון האבטחה המרכזי של הכספת אינו סביר משום שהוא שומט את הקרקע תחת הרעיון של היותה מתקן מאובטח שהגישה אליו מוגבלת. הדבר בולט עוד יותר לאור העובדה כי בתקופות מסוימות בשנה נשמרים בכספת מזומנים ושווי-מזומנים בהיקף כספי של מאות אלפי ₪. בנוסף, במידה ויתרחש אירוע פלילי אשר מצריך הפעלה של הביטוח, נטרול מנגנון זה עלול להוות עילה לשלילת הזכויות לביטוח.

b. מנגנון מפתח – על מנת לפתוח את הכספת יש להשתמש במפתח. הביקורת

מצאה כי המפתח מוחזק במגירה בחדר בו נמצאת הכספת, והוא נשאר שם גם לאחר תום יום העבודה. הביקורת מצאה כי מספר אינו ידוע של עובדים יודעים על מיקומו של המפתח במגירה ומי שנדרש לפתוח את הכספת עושה זאת פעמים רבות ללא נוכחות של גורם נוסף, כפי שאף קרה במהלך הביקורת עם עובדת מחלקת החינוך אשר לקחה את המפתח מהמגירה ופתחה את הכספת ללא נוכחות גורם נוסף, כמפורט לעיל. יש לציין כי בעקבות הביקורת שונה מיקום המפתח והוא אינו נמצא עוד במגירה בסמוך לכספת, אלא בחדרו של סגן הגזבר. כמו כן, סגן הגזבר מסר לביקורת כי הוא לוקח את המפתח איתו בתום יום העבודה.

3. רישום ותיעוד גישה לכספת – ע"ג הכספת תלוי דף ובו מנוהל רישום של מי שפתח את הכספת – בדף זה נדרש מי שפותח למלא שם מלא ותאריך. הביקורת מציינת כי מדובר במנגנון וולנטרי, כאשר אין גורם אשר מוודא שכל מי שפותח את הכספת אכן מתועד. לראיה, העובדה כי בבוקר הביקורת, עובדת מחלקת החינוך פתחה את הכספת כאשר לא קיים כל תיעוד לכך מעידה על חולשת מנגנון זה.

לאור הליקויים החמורים באופן האבטחה הפיסית של הכספת, הביקורת ביקשה לבחון אילו עוד דברים בעלי ערך כספי נשמרים בכספת. תווי מתנה לחג הניתנים לעובדי המועצה בחגים – הביקורת שוחחה עם יו"ר ועד העובדים על מנת להבין מהו ההיקף הכספי של תווי המתנה הניתנים לעובדים לקראת ראש השנה ולקראת חג הפסח, וכן על מנת להבין כיצד נשמרים תווי אלו.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.1(ו) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" – לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

מהשיחה עם יו"ר הוועד עולה כי פעמיים בשנה מבצע הוועד רכישה של תווים לחג. מדובר על תווים בהיקף כספי של 180,000-200,000 ₪ בכל חג.

בשלב הראשון מגיעים כרטיסי הפלסטיק, כאשר הם אינם טעונים, כחודש לפני כל חג. לאחר קבלתם הפיסית, מבוצעת הטענה שלהם ומשלב זה הכרטיסים נשמרים בכספת. לאורך מספר שבועות שלפני כל חג מבוצעת חלוקה של תווי החג לעובדים, כאשר בכל יום מוציאים כמות מסוימת מהכספת לצורך החלוקה ושאר התווים מושארים בכספת. משמעות הדבר היא כי בערך כחודש לפני כל חג (ראש השנה ופסח) נמצאים בכספת תווים בשווי מוערך של 180-200 אש"ח וסכום זה הולך ופוחת ככל שמתקרבים לחג. (בשל חלוקתם לעובדים)

הביקורת מציינת כי בתאריך 20/3/2022 עדכן יו"ר הוועד את מבקר המועצה כי באותו היום הוכנסו על ידו לכספת המועצה תווי שי בהיקף כספי של כ- 197,500 ₪. **לאור הערות הביקורת הנושא הועבר לטיפולו של מזכיר המועצה ועוד באותו היום נמצא מענה טוב יותר ותווי השי אינם מוחזקים בכספת אלא במקום מאובטח יותר.** הביקורת מבקשת לציין לטובה את הטיפול המהיר בליקוי זה על ידי מזכיר המועצה.

תווי קניה למשפחות מעוטות יכולת כלכלית בשימוש המחלקה לשירותים חברתיים- הביקורת שוחחה עם מנהלת המחלקה על מנת להבין מהו ההיקף הכספי של תלושי המזון המחולקים במהלך השנה למשפחות מעוטות יכולת כלכלית, וכן על מנת להבין כיצד נשמרים תלושים אלו.

מהשיחה עם מנהלת המחלקה וכן מחומרים שהועברו לביקורת בעקבות השיחה עולה כי תווי הקניה נרכשים לרוב לקראת חג הפסח ולקראת ראש השנה.

בפסח 2021 חולקו על ידי המחלקה תווי קניה בהיקף כספי של 85,000 ₪ ובראש השנה 2021 חולקו תווים בהיקף כספי של 57,000 ₪.

נמסר לביקורת כי תווי המזון הנ"ל נשמרים בכספת שבקומת הגזברות. הסכומים הגדולים (לקראת פסח וראש השנה) מגיעים למועצה מהספק כשבועיים לפני החג.

במידה ונשאר עודף של תווים מהחלוקה לחגים, תווים אלו נשמרים בכספת לחלוקה שוטפת לאורך השנה בהתאם לצרכים שעולים במחלקה לשירותים חברתיים.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הוועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

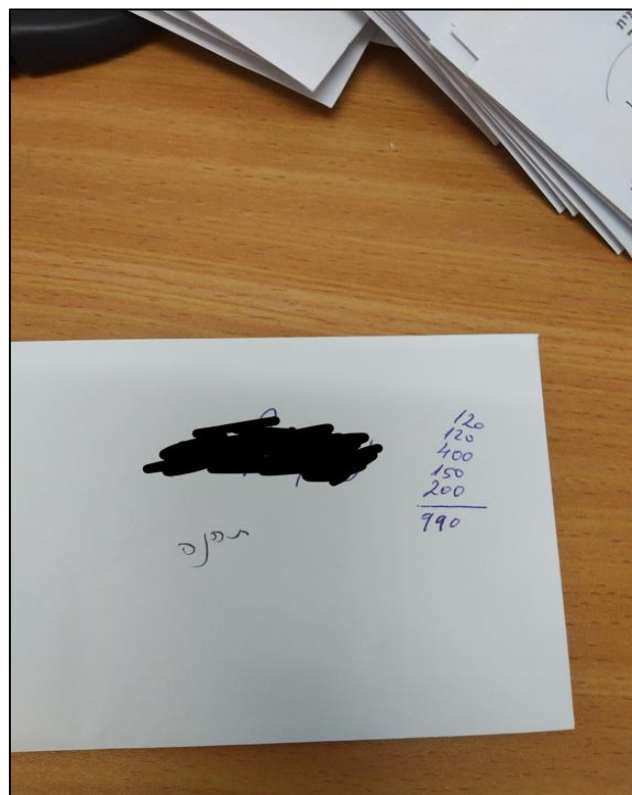
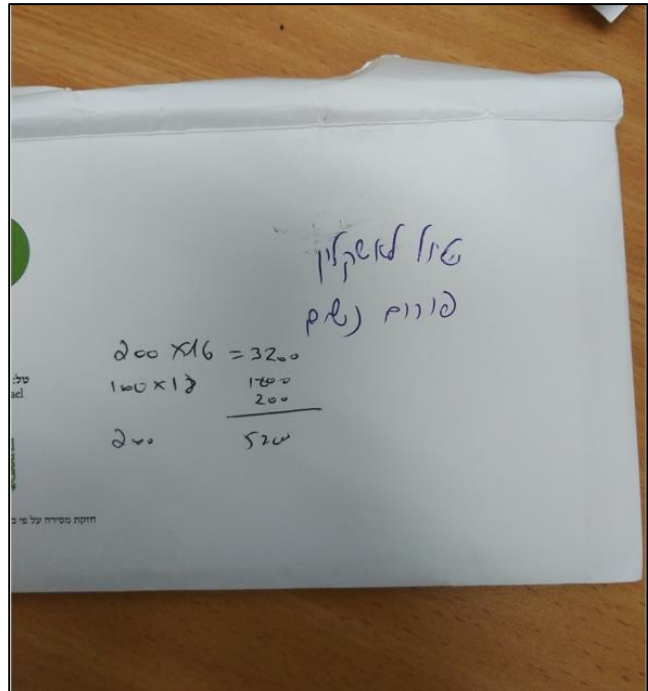
הביקורת ממליצה כי בדומה לתווי השי לחג לעובדים, גם תווי הקניה של המחלקה לשירותים חברתיים לא יוחזקו בכספת אלא במקום אחר שהינו מאובטח יותר והגישה אליו מוגבלת יותר.

לאור הערות הביקורת הנושא הועבר לטיפולו של מזכיר המועצה ונמצא מענה טוב יותר ותווי הקניה למשפחות מעוטות יכולת אינם מוחזקים בכספת אלא במקום מאובטח יותר.

הביקורת מציינת כי משמעות הדבר היא כי טרם הביקורת, בתקופה שלפני חג הפסח (בין שבועיים לחודש טרם החג) היו מוחזקים בכספת המועצה תווי שי לחג וכן תווי מזון לנזקקים בשווי כספי של כ 260,000 - 285,000 ₪. בתקופה שלפני ראש השנה מוחזקים בכספת תווים בשווי כספי של 240,000 - 260,000 ₪.

גזבר המועצה מסר לביקורת כי בנוגע ל- "נושא אבטחת הכספת" בתפיסת ההפעלה של הגזברות, הכספת אינה אמורה לשמש לשמירת מזומן באופן שוטף אלא במקרים חריגים בלבד ולזמן קצר בלבד. טיוטת הדוח מציינת כי נעשו מספר פעולות לשיפור אבטחת הכספת, פעולה נוספת שאושרה היא התקנת מנעול אלקטרוני עם קוד סודי על דלת החדר שבו נמצאת הכספת כמו כן גם נושא התקנת קודן דיגיטלי על גבי הכספת שיחליף את החוגה המיושנת שקיימת כיום נמצא בבחינה בימים אלו."

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(ו) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

נספח ב- תגובת מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים

11 באפריל 2022

י' בניסן תשפ"ב

לכבוד

מבקר המועצה

עומרי גרופר

שלומות,

הנדון: דוח בקורת על בחינת מדיניות המועצה בנוגע לקבלת כספים במזומן, בחינת האופן בו נשמרים מזומנים ושווי- מזומן על ידי המועצה

בהמשך לטיטוט הדוח כפי שנשלח אלינו ביום 27 במרץ 2022,

שולחת את הערותינו על הדוח, וכן מסמכים סרוקים אודות התרעותינו על הוואקום שנוצר בתחום גביה מלקוחות המחלקה.

על מנת לדייק את הנרטיב של התנהלות גביה מלקוחות והפקדה בכספת המועצה, אבקש להוסיף מעבר לקבצים שנשלחו מספר הערות.

1. המחלקה לשירותים חברתיים מעניקה שירות לתושבים כאשר חלק יכולים לשלם השתתפות עבור השירות.

אופי התשלום מתחלק למספר אופנים :

יש מי שיכולים לשלם רק במזומן בשל סיבות שונות כמו חשבונות מוגבלים או מעוולים, היעדר המחאות או כרטיסי אשראי.

יש שמשלמים בהמחאות או בכרטיסי אשראי.

2. עד 28 בפברואר 2021, המועצה באמצעות קופאית נתנה מענה לכל מערך הגביה של המחלקה ובכלל זה מזומנים המחאות וכרטיסי אשראי.

3. טרום יציאתה של הקופאית לגמלאות, התריעה המחלקה בפני ראש המועצה, גזבר המועצה ומחלקת הגביה, כי עלול להיווצר מצב בו למחלקה לא יהיה מענה לגביה מלקוחות.

4. במרכז למיקור חוץ של גביה מתושבים בתחומי ארנונה ועוד, לא נלקח בחשבון כנראה, גביה מלקוחות המחלקה כפי שהיה עד סוף פברואר 2021.

5. נערכו ישיבות בהן התרענו על המצב, כמו גם ציינו שלא ניתן להעמיס משימות אלה על צוות המנהלה, בשל ריבוי המשימות שהצטברו, וכן בשל תקופת הקורונה בה המחלקה נתנה שירות אינטנסיבי למרבית התושבים בזכרון יעקב.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

6. נערכה ישיבות גם נציגות ממחלקת הגבייה, כולל נציגת חברת מגער, אך לא התגבשו החלטות והנחיות לגבי גביה מלקוחות המחלקה ובכלל זה נוהל גביית מזומנים.
7. בסיכום עם הגזבר ומנהלת מחלקת הגביה הסכם לגבי גביה בהמחאות ובכרטיסי אשראי, כי המחלקה תוציא שוברים לתשלום ותעביר למחלקת הגביה בצירוף ההמחאות. לגבי כרטיסי אשראי לא נערכה גביה. לגבי גבייה במזומנים לא התקבלה החלטה.
- בהיעדר נוהל ברור לגבי גביית מזומנים ואופן הפקדתם, המחלקה גבתה את המזומנים והפקידה בכספת המועצה, עד לקבלת הנחיות ברורות.
8. בפועל גביית המזומנים נעשית בתחנות חיצוניות למחלקה כמו:
- א. מועדון ניצולי שואה בבית תישבי, מועדוני גמלאים במרכז נוער וקהילה גבייה על ידי רכזות המועדונים, עם רישום מסודר של כל תהליך הגבייה.
- ב. בתחנה לטיפול משפחתי במרכז למשפחה- גביה ישירה ורישום על ידי המטפלים בתחנה.
9. לנוכח התערבות ותהליך הביקורת מתגבשים בימים אלה נהלי גבייה, מתן קבלות למטופלים במעמד התשלום, וכן תהליכי הפקדת המזומנים.

בברכה,

ד"ר אורלי דביר – עו"ס מנהלת המחלקה

לשירותים חברתיים מ.מ זכרון יעקב

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
 "לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להחזיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

נספח ג- תגובת גזבר המועצה

03 אפריל 2022

ב' בניסן תשפ"ב

(278007)

לכבוד

עו"ד עמרי גרופר

מבקר המועצה

כאן

א.ג.,

הנדון: תגובה לטיטוט דוח ביקורת בנושא ביקורת מזומנים מיום 27/03/2022

1. נושא הגבלת השימוש במזומן

מחלקת הגביה אינה גובה תשלומים במזומן כבר שנים רבות. עם כניסת "חוק המזומן" לתוקף ב- 01/01/2019 הונחו כל מחלקות המועצה לצמצם ככל הניתן את גביית המזומן. כפי שצוין בטיטוט הביקורת, משרת הקופאית הראשית התייתרה ועם יציאתה של הקופאית לפנסיה חודדו שוב הנהלים בעניין וכל המחלקות הונחו שלא לגבות מזומן.

טיטוט הביקורת מתייחסת לעובדה כי בכלל תת הכספות שנבדקו לא נמצא מזומן למעט בתת הכספת של החינוך שם נמצא סכום של 501 ₪ במזומן (סכום זניח שהופקד שם באופן חד פעמי) ובתת הכספת של הרווחה שם נמצא סכום של 42,140 ₪ במזומן.

2. גביית מזומנים במחלקת הרווחה

עובדת מנהל וזכאות במחלקת הרווחה ומנהלת המחלקה החליטו על דעת עצמן וללא תיאום עם הגזברות, שלא לרשום את המזומנים ולהפקידן כנדרש אלא פשוט לשמור אותם בכספת הגזברות מתוך כוונה, כנראה שאולי מישוהו אחר יבצע את עבודתן. זה המקום לציין כי תפקיד עובדת מנהל וזכאות כולל בין השאר גם גביית כספים, רישומם והפקדתם. למרות שיחות ותכתובות רבות בעניין בין הגזברות לרווחה המשיכו השניים לעשות דין לעצמן ואף הגדילו לעשות בכך שהן צמצמו באופן דרסטי את הגבייה גם בשאר אמצעי התשלום (ירידה של 50% בין השנים 2019 ל- 2021 בסך הכנסות המחלקה) ובכך גרמו לפגיעה ממשית בהכנסות המועצה. נושא אי רישום המזומנים והפקדתם עלה במספר ישיבות שנערכו אצל ראש המועצה, בין השאר ב- 05/12/2021 אולם ללא התקדמות.

3. נושא הצ'קים לביטחון שנמצאים בכספת ההנדסה

הנושא אינו נמצא בליבת הביקורת אולם כמובן שיש לטפל בו – מחלקות הגזברות וההנדסה יוציאו נוהל משותף לטיפול בנושא זה.

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".

4. נושא אבטחת הכספת

בתפיסת ההפעלה של הגזברות, הכספת אינה אמורה לשמש לשמירת מזומן באופן שוטף אלא במקרים חריגים בלבד ולזמן קצר בלבד. טיוטת הדוח מציינת כי נעשו מספר פעולות לשיפור אבטחת הכספת, פעולה נוספת שאושרה היא התקנת מנעול אלקטרוני עם קוד סודי על דלת החדר שבו נמצאת הכספת כמו כן גם נושא התקנת קודן דיגיטלי על גבי הכספת שיחליף את החוגה המיושנת שקיימת כיום נמצא בבחינה בימים אלו.

5. חידוד נהלים

גזברות המועצה תחדד את נהלי גביית המזומן במועצה.

בברכה,

אבי הוסמן

גזבר המועצה

מסמך זה הינו דוח ביקורת אשר חוסה תחת סעיף 145.ו(י) לצו המועצות המקומיות:
"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת".